

ŽIVOTODÁRNÁ LÁSKA

Kázání ze soboty 4.6.2016 - br. Michal Balcar

1 J 3,13-18

Nedivte se, bratří, když vás svět nenávidí. My víme, že jsme přešli ze smrti do života, protože milujeme své bratry. Kdo nemiluje, zůstává ve smrti. Kdokoliv nenávidí svého bratra, je vrah – a víte, že žádný vrah nemá podíl na věčném životě. Podle toho jsme poznali, co je láska, že on za nás položil život. A tak i my jsme povinni položit život za své bratry. Má-li někdo dostatek a vidí, že jeho bratr má nouzi, a bez soucitu se od něho odvrátí – jak v něm může zůstat Boží láska? Dítky, nemilujeme pouhým slovem, ale opravdovým činem.

Úvod

Text před námi není na první přečtení příliš jasný. Tušíme, že Jan zde splétá zajímavý vzor, ale nevidíme jasně jeho kontury ani strukturu. Potýkání s ním mi asociovalo úspěchy při vyšívání do kanavy v 2. třídě základní školy. Musíme tedy text rozplést nitku po nitce, motiv po motivu a pak teprve vzor pochopíme.

Na první pohled je zřejmé, že Jan zde pracuje s kontrastními slovy. Staví proti sobě lásku a nenávisť, život a smrt a schopnost život dávat proti vraždě. Právě tyto motivy nás budou zajímat.

Od konce

Zkusme naše přemýšlení začít od konce. Poslední Janův výrok je totiž velmi návodný a pomůže nám pochopit to, co předcházelo: *Dítky, nemilujeme pouhým slovem, ale opravdovým činem.* My, lidé informační doby, těmto slovům hluboce rozumíme. Rozumíme jim proto, že mnoha slovům dnes vůbec nerozumíme. Ztratila svou hodnotu a nenesou žádný význam. Vždycky mě fascinovalo, že se země socialistického bloku, ve kterých byla velmi omezená svoboda vyjadřování a další politické svobody, honosily názvy jako **Německá demokratická republika**. Na Západě tvrdili, že mají demokracii a na Východě taky. Realita v obou táborech ovšem byla úplně odlišná. Dnes používáme některá slova a dáváme jim úplně protikladný obsah.

A proto Jan mluví o tom, že láska bez činu nemá hodnotu. Zůstává pouhým slovem. Láska založená na slovech je laciná, vyprázdňená. Láska byla vždycky v biblickém pojetí spojená s obětí. To Jan prakticky vysvětluje v předcházejících verších. Láska se musí projevit činy.

- 1) *Má-li někdo dostatek a vidí, že jeho bratr má nouzi, a bez soucitu se od něho odvrátí – jak v něm může zůstat Boží láska?* Vztíže ze svého a dát tomu, kdo nemá. To je projev lásky.
- 2) *Podle toho jsme poznali, co je láska, že on za nás položil život. A tak i my jsme povinni položit život za své bratry.* Druhý projev praktické lásky se přímo oběti týká. Bez ochoty obětovat život za své bratry lásku nemám. Není to možné. Tento druhý příklad (když čteme odzadu) je pro mě zastraušující, veliký a přesahující. Obětování života za bratry je přece jenom trochu moc. Mučednictví nepatří do každodenní reality našeho života. Dovolím si tedy mluvit o trochu menších obětech. O malé lásce, která má ale v mých očích úplně stejnou hodnotu.

Jakými činy se tedy má projevovat naše láska?

- třeba tím, že jsou mezi námi páry, které oslavily zlatou svatbu. Pod dvaceti letech manželství musím před vámi smeknout, protože vím, jak těžké to je. To je láska!
- třeba tím, že někdo mladý, krásný a úspěšný tráví svůj volný čas návštěvami cizích lidí na psychiatrickém oddělení krčské nemocnice. Přitom by mohl chodit na koncerty a ti lidé by ho vůbec nemuseli zajímat. To je láska!
- třeba tím, že někdo dochová své rodiče doma, i když je to pro něj složité, komplikované a narušuje mu to rodinnou pohodu. To je láska!

Každý z nás se může rozhlednout kolem sebe a lásku uvidí!

Láska je životodárná

Jan poté pojmenovává jednu zajímavou spojnicí. V lásce totiž nejde o nic méně než o spasení. Jan velmi snadno a rychle vyřeší úzkostné obavy mnoha adventistů o to, zda mohou mít jistotu spasení nebo ne. Pokud miluji, jsem spasen. A hotovo. Tak snadné to je poznat, zda patřím Bohu nebo ne. Láska je znamení spásy. Jan doslova říká, že kdo miluje, přešel ze smrti do života. Už se to stalo. Láska tedy vlastně není zkouška pravosti. Je to odměna pro ty, kdo se spolehlí na Boží milost. A hned dostali to nejcennější – lásku. Nic nebude na nové zemi víc. Ani domy ze zlata a drahokamů.

O nenávisti světa

Na konci jsme začali a jsme zpátky na začátku. *Nedívejte se, bratří, když vás svět nenávidí.* To je verš, kterému nerozumím. Případá mi, že není nikdo, kdo by mě nenáviděl. Ano, jsou lidé, kterým jsem protivný a nemají mě rádi. Ale myslím, že u nikoho z nich se nejedná o nenávist. A už vůbec ne, že by mě nenáviděl někdo ze světa, protože jsem kazatel. Někteří jsou zvědaví, jiní to dráždí a potřebují se vymezit, ale většinou je to úplně fuk. Není to tak, že by nás svět nenáviděl. Nechává nás žít, dokud necháváme žít my svět. Je to vztah opatrné lhostejnosti. Kde je chyba? Jak tomu verši rozumět dnes?

Proč o tom Jan mluví? Odpověď snad může dát předcházející verš. *Ne jako Kain, který byl z ďábla a zabil svého bratra. A proč ho zabil? Protože jeho vlastní skutky byly zlé, kdežto bratrovy spravedlivé.* Vztah mezi světem a církví Jan připodobňuje bratrskému vztahu mezi Kainem a Ábelem. Hříšný vedle sebe nesnese spravedlivého. Musí ho zabít.

Když jsme s Radkem byli v památníku holocaustu *Jad vašem* v Jeruzalémě, navštívili jsme tam výstavu, která se jmenovala I'm my brother's keeper. Jednalo se o obrazy, které namalovali přeživší. K mému překvapení byl jako ústřední motiv vybrán obraz, na kterém byl název vyveden v češtině: "Jsem strážcem svého bratra". Jednalo se o odpověď na Kainovo nadčasové vyjádření lhostejnosti vůči druhým: Cožpak jsem strážcem svého bratra? Odpověď člověka, opravdového člověka, musí být jediná. Jsem! Jsem strážcem svého bratra! Není mi lhostejný. Jsem za něj odpovědný, Jsem ochoten za něj obětovat něco svého. Jsem ochoten za něj obětovat sebe!

Jad vašem uděluje čestný titul lidem, kteří během druhé světové války ukrývali Židy. Tito lidé jsou *spravedliví mezi národy*. S dychtivostí jsem si přečetl seznam těch, kdo toto ocenění dostali mezi Čechy. Nebylo jich mnoho. Totiž získat tento titul a užít si ho, to se povedlo málokomu. Většina spravedlivých mezi národy za svou lásku a odvahu zaplatila životem. Protože se jednalo o projev lásky, která něco stojí. Lásky, která miluje činem a ne pouhým slovem.